"Published and distributed under permit (No. 534) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Mass. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General."

Krikščionys darbininkai vienykitės! Spieskitės į vienintelę darbo žmonių organizaciją Amerikoje — Lietuvių Darbininkų Sąjungą.

DARBININKAS

Organas Amerikos Lietuvių R. K. Švento Juozapo Darbininkų Sąjungos.

"DARBININKAS"
EINA
UTARNINKAIS, KETVERGAIS IR SUBATOMIS.

"DARBININKAS"
366 BROADWAY, BOSTON 27, MASS.
Tel. South Boston 620.

VOL. VII, No. 7 (735). KETVERGAS, SAUSIO 19 D., 1922. Kaina 4 centai.

Svarbios ir indomios žinios iš Lietuvos.

Kalėdose 1921 metų Kaune.

Sugriebęs valandą liuosesnio laiko, rašau šį laiškutį draugams "Darbininko" škaitytojams. O kadangi jūs labiau įdomaujate faktais, tai aš teip ir rašysiu.

Lietuvoje sunkiausia sloga, tai karas su lenkais — prie jo ruošiamasi rimtai, nors ir stengiamasi visais būdais kiek galint jo išvengti, o jei neišvengti, tai bent nustumti tolyn. Lietuvoje žmonės sako taip: "Arba laimėsime arba žūsime garbingai..." Tikimasi ir kaimynų paramos... bet labiausia paistikima Dievo apveizdos surėdymu ir savo locnomis pajėgomis. Apie tai plačiau rašyt šiuo laiku neparanku delto ir baigiu.

Vidujinė Valstybės tvarka gerėja, tvarkosi, bet rusų raugo valdvietėse yra įvalias — turėt dar negreitai jis Lietuvoje išgaruos. Kyšiai, spekuliacija, šmugelis labai madoje valdininkų tarpe, nors už tai ir bandoma sugautus bausti.

Kaip iš patikėtinų šaltinių visuomenė informuojama, tai šmugelis labiausiai eina su rusais, kur ne vienas savo kišenių būk tai gerai pasilopęs, būk tai įvelti esą ne vienas net gana augštų valdininkų. Bet tai ne mano dalykas. Tam yra teismai, milicijos, žvalgybos ir net seimas. Tegul jie tuos tėvynės laisvės išnaudotojus gaudo ir skuta nors ne pro šalį būtų, kad juos teip baustų kaip šalies išdavikus laike karo baudžiami — jie to verti.

Seimas jau žemės reformą baigia, mokyklų įstatymą baigia ir tuojaus pradės svarstyt šalies konstituciją. Su tuomi jo darbas bus užbaigtas. Tikimasi, kad iki pavasario apsidirbs su viskuom.

Partijos jau organizuojasi prie naujų rinkimų į nuolatinį parlamentą. Už vis labiau bruzda "Pažanga" ir "Santara." Yčas išsireiškė kad apart "Lietuvos Balso," jeigu reikėsią dar kad ir dešimts laikraščių, tai įsteigsią prieš rinkimus, o vistiek turį "pažangiečiai" laimėt... Dabar jų organę labiausia užsipuolama ant valdžios. Ne kartą pasakoma tikra teisybė, bet dažnai daug ir perdedama, teip kad jie gali iš savo agitacijos susilaukt kaip tik priešingų pasekmių, negu kad jų tikimasi.

Socialistai ir krikščionys demokratai dar kol kas agitacijos nepradeda. Turėt laukia patogesnės progos, taupo energiją tinkamesniam laikui.

Teip spėjama, kad sekančiuose rinkimuose laimėsią daugiau krikščionys demokratai, o galimas daiktas, kad dar iškils surašas *"katalikų."* Tai būtų būrys stovintis tarp "Pažangos" ir "Krikščionių Demokratų." O gal tie "katalikai" net sueiti į bloką su "Pažanga." Jų tarpe randasi gana storų žuvių, taip sakant, "generolų." Bet liaudyje pritarimo turi kol kas nedaug. Bet visvien tarp tų trijų grupių bus rungtynės, o galų gale gal būt, kad jie dar gali ir susidėt visi išvien. Kaip tas užsibaigs, tai parodys tik ateitis.

Iš socialistiškų grupių turėt daugiau kandidatų praves socialistai-liaudininkai. Nors teisingai sakant, social-demokratai turi rimtesnių pajėgų už liaudininkus, bet kaž kodel liaudyje neteko vardo. Jie dabar jau vėl pradėjo eiti į liaudį, būk tai organizuodami dvarų ir fabrikų darbininkus — ir tam panašiai. Kokios to viso pasekmės bus nežinia, bet man rodos kad daug nelaimės.

Iš katalikų daugiausia juda Darbo Federacija. Pajėgos ne teip stiprios, bet darbštūs žmonės ir savo dirvą-veikimą gerai žino ir supranta. Tikimasi, kad jie laimės daugiau atstovų negu dabar Seime turi.

Aš nei politiškame, nei visuomenės veikime nedalyvauju delto, kad turiu perdaug darbų prie "Amerikos Lietuvių Prekybos B-vės" ir prie "Lietuvos Tarptautinio Banko." Lietuvos veikėjai manę kaž-kodel skaito buržujumi ir gal būt nė neįsileistų į savo veikimą.

Katalikai rimtai ruošiasi prie II Lietuvos Katalikų Kongreso. Jau atvažiuoja Šv. Tėvo atstovas. Žada būt kongresas gana gyvu. Ruošiama rimti referatai ir tt.

Lietuvoje gyvenimas šiais laikais būtų geras, tik pragyvenimas nepigus. Kainų nerašysiu delto kad jūs jas matote iš laikraščių.

Ūkininkams, kurie turi savo šeimyną, tai gyvenimas yra geras, bet tiems, kuriems reikia daug šeimynos samdyt, tai šiais laikais gyventi nėra gerai. O kaip dvarams, tai jię ir be žemės reformos visi galą gaus. Kumečiai reikalauja tokių ordinarijų ir algų, kad dvarininkai jokiu būdu negalės ištesėt ir turės bankrotyt ir skubyt dvarus išpardavinėt.

Dabar žemę pirkt reikia gaut leidimai, bet biskį patepus ką reikia, tokie leidimai gaunami nesunkiai, ir daugelis amerikiečių perkasi žemę. Žemės kaina, palyginus pinigų kursą, tai dabar yra pigesnė, negu kad prieš karą buvo.

Šeip miesteliuose trobas pirkti yra labai brangu ir kas kart dar vis eina brangyn.

Iš Rusijos.

Tai tiek apie Lietuvą. Antru kartu parašysiu daugiau. O dabar dar parašysiu apie Sovietų tvarką.

Šiais laikais pargrįžta gana rimtų žmonių iš Rusijos ir jau galima tikrai sužinot kas tenai dabar darosi. O tenai eina toks procesas, į kurį norime ar ne norime, privalome gerai įsižiūrėti.

Štai Rusų ukazai:

1) Įsakyta, kad visi komisarai ir įvairias vietas užimantys žmonės: amatninkai ir paprasti darbininkai tuojaus turi pasitraukt iš užimamų vietų, o imtis to darbo ir amato, kurį pirmiaus yra dirbę. Už neišpildymą to įsakymo visi skaudžiausiai baudžiami. Jų vietos užpildomos likusiais gyvais inteligentais iš monarchijos laikų, turinčiais atatinkamą mokslo cenzą. Tik pristatoma į pagelbą raudonieji "tielochraniteliai."

2., Fabrikai, dvarai, žemės ir tam panašiai *"išnuomuojama"* norintiems už tam tikrą atlyginimą amžinai, iki gyvos galvos, 100 metų, ar trumpesniam laikui ir niekas negalėsiąs tą nuomą nei panaikyti, nei nuomos mokesnio padidinti. O ant išnuomuotos žemės gali kiekvienas teip šeimyninkauti, kaip jam tinkama. Nuomos dalis pinigais, o dalis natura. Nuomą valdžiai išmokėjus likęs pelnas yra nuomininko nuosavybė ir sovietų valdžia prie tos nuosavybės pretenzijų neturi.

Su fabrikais tas pats. Su miestų namais ir-gi. Sako, kad dabar sovietuose žmonės patįs sau nenori tikėt, kad teip ištikrųjų yra. Nors ir išbadėję, bet visi įgauna naujo ūpo ir pradeda dirbt, tikėdamiesi darbo vaisiumi pasidžiaugti.

Prekyba ir pramonė atgyja.

Kodel toks stebūklas įvyko, tai daug pasakoti. Bet štai kas galima čia pasakyti: svarbiausi komisarai visi pralobo ir dabar nori, kad tas turtas jiems ir pasiliktų. Del to noroms nenoroms ir eina vėl prie nuosavybės pripažinimo. Aršiausi komunistų priešai jau išžudyti, likę gi inteligentai daug maž subolševikėjo arba bent teip stengiasi nuduoti ir susitvėrė komunistiškai buržuazišką inteligentija ar ponija. Dabar jau yra ukazas, kad dėvėt rūbus gali kas kokiuos turi, nes ne rūbai proletarijatą skirią nuo buržuazijos, bet įsitikinimai(?) ir ne vienas šmugelninkas vaikščioja įsirėdęs neblogiau pirmos rūšies komisarų numylėtinių. O seniaus už tai būtų buvęs pastatytas "k strenkie."

Inteligentams, ypač specijalistams, mokama labai didelės algos. Tokiems komisijos nariams, kurie su Bogoliepovu išdirbinėja sovietų finansų sistemą, moka algų į mėnesį kiekvienam nuo 14,000.000 rub. iki 18.000.000 rub. Panašiai mokama ir kitur, kur specijalistai reikalingi. Daug specialistų dirba vokiečių iš Vokietijos.

Prisiminus finansų sistemą, tai jinai bus tokia Sovietų valdžioje: bus valiuta sidabrinis rublius toks kaip buvo caro rubliai, tik su bolševikiškais ženklais. Su užrubežiu prekyba vesti tiktai auksu.

Vienas sidabrinis rublius lygus 14.000 sovietų popierinių rublių.

Būk sovietai tiek turi sidabro, kad tuojaus ištrauksią iš apyvartos visus poperinius pinigus už juos užmokėdami sidabru. Poperinius visus sunaikysią. Tai taip yra su ta finaisine reforma.

Kitame laiške parašysiu ką nors daugiau.

Sudiev!

F. V.

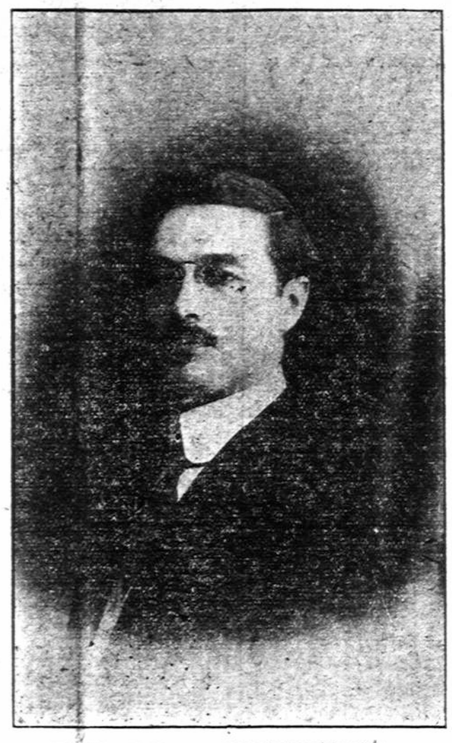

EDUARDAS MISEVIČIUS,
Lietuvos konsulas Hamburgui ir Bremenui.

SVARBU AMERIKIEČIAMS.

Lietuvos Respublikos vyriausybė paskyrė Eduardą Misevičių Lietuvos konsulu Hamburgui ir Bremenui. Į jo veikimo sritį įeina teip-gi Hanovero ir Oldenburgo provincijos.

Lietuvos vyriausybė konsulą toms vietoms skyrė tam, kad palengvinti lietuviams išeiviams, vykstant Amerikon ir amerikiečiams grįžtant Lietuvon.

Reikale grįžtantieji amerikiečiai tesikreipia adresu:

Eduardas Misevičius,
Parkallee 6 III augštis,
Hamburg.

DIDŽIAUSIA MOKYKLA.

Rochester, N. Y. — Plenai išdaryti mokyklai. Mokyklos namas bus taip didelis kokio nėra pasaulėje. Užims 3¾ akrų žemės, turės 211 kambarių ir milžinišką salę. Namas atseis $4.000.000.

POLICISTAS POLICISTĄ NUŠOVĖ.

New York. — Policistas Frank Bojer nušovė policistą James J. O'Connell. Užmušėjas suareštuotas.

Užrekorduokite savo darbus.

Į AMERIKOS LIETUVIŲ DRAUGIJAS

Finansų Misijos Atsišaukimas.

Lietuvos Finansų Misija šiuomi atsišaukia į visas lietuvių draugijas Amerikoje, prašydama pasidarbuoti labai svarbiu tautos reikalu.

Visiems yra žinoma, kad Amerikiečių lietuvių organizacijos nuveikė milžinišką darbą Lietuvos atgaivinimui. Kada Lietuvą dar caras valdė ir kada savo spaudos neturėjome, Amerikiečių draugijos kurė lietuviškos šviesos židinius čia Amerikoje, auklėjo lietuviuose demokratijos ir savarankumo dvasią, ir gaivino brolių dvasią Lietuvoje. Laisvės vėjaliui paputus, Amerikiečių, draugijos nešė Lietuvai visokia pagelbą, kad tik galėtų vergijos pančių nusikratyti. Lietuvos laisvės ir apšvietos reikalus musų draugijos visada rėmė konuoširdžiausiai ir galima drasiai pasakyti, kad Lietuvai gyvybę ir laisvę užtikrino nekas kitas kaip Amerikiečių draugijos. Tais savo darbais musų draugijos įrašė savo vardus istorijon neišdildomomis raidėmis.

Tik reikia tas aukso raides — draugijų darbus — surinkti į vieną vietą ir pastatyt musų draugijoms amžiną paminkla, kurs ir musų ainiams primintų, ką Amerikos lietuvių draugijos yra nuveikusios Tėvynės Lietuvos labui.

Yra sumanyta išleisti netolimoje ateityje knygą, kurioje butų surašyti visi musų draugijų geri darbai Lietuvos labui. Toje knygoje tilps taip-pat draugijų fotografijos. Kiekviena draugija, skyrius ar kuopa, prisidėjusi prie to darbo — surinkimo žinių — gaus po vieną egzemplioriu tos knygos už dyką.

Visų musų organizacijų, kaip centralinių, taip ir vietinių valdybių, nuoširdžiai prašome į pagelbą tam svarbiam darbui. Lai tasai paminklas Amerikiečiams išėis tikrai garbus ir pilnai užbaigtas.

Organizacijų sekretoriai netrukus gaus iš Misijos tam tikrų laiškų su visais reikalingais nurodymais. Kol kas, dar primenam visoms draugijoms, jog dabar yra varomas Laisvės paskolos užbaigimo vajus.

Liet. Finan. Misija Amer. Paskolos Skyrius
370 Seveenth Ave., New York, N. Y.

RADO AUKSĄ.

Buffalo, N. Y. — Washington gatvėje to miesto bekasinėjant patėmyta aukso. Po ištyrimo rado, kad toje gatvėje iš tono žemės galima išimti aukso už $50.

SUSIRŪPINO.

Washington. — Sausio 16 d. sukako du metu nuo įvedimo prohibicijos. Prez. Harding tą dieną išreiškė susirūpinimą, kad prohibicijos įstatymas taip dažnai laužomas.

NUSIŽUDĖ.

Worcester, Mass. — Bronisalva Gutaskienė, 29 m, amžiaus, keturių vaikų motina, šoko iš trečio augščio šv. Vincento ligoninės, kur ji gulėjo. Baisiai susižeidus mirė. Niekas nepatėmijo ją iššokant. Tik lauke ji patėmyta.

SULAUK 59 M. AMŽIAUS.

London. — Anglijos premieras Lloyd George sausio 17 d. sulaukė 59 m. amžiaus.

ATSISTATYDINO D-RAS GRINIUS (?)

Vašingtonas, 1. 16 d. (Elta) Dar nepatikrintomis žiniomis atsistatydinęs Lietuvos Ministeris Pirmininkas d-ras Grinius.

GAUSI AUKA.

Rochester, N. Y., sausio 15. — Vietos lietuviai sudėjo katalikiškam universitetui $2.200.

Kun. P. Garmus.

GAVO PAKVIETIMĄ.

Washington. — Suv. Valstijų valdžia gavo pakvietimą dalyvauti valstybių ekonominėj konferencijoj Genooj kovo mėnesį.

TROCKIS PAMERKĖ FRANCIJAI.

Maskva. — Leon Trocki, laikydamas prakalbą operos name pasakė, kad Francija priešindamasi pripažinti Sovietų valdžią gali netekti gardaus kąsnio. Sako, kad Francija laikydamasi nuošalyje, negaus Rusijoj koncesijų, o viskas teks Anglijai.

NAIKYS TVIRTOVES.

Berlin.—Vokietijos Reichstage (parlamente) inešta bilius, kuriuo būtų nutarta sunaikinti tvirtoves.

VAISTAI RUSIJAI.

Washington. — Kongresas perleido bilių, kuriu skiriama vaistų ir hospitalinių reikmenų už $4.000.000

KIEK ŽUVO.

Bernas, Šveicarija. — Per 1921 metus Alpų kalnuose turistų žuvo 115.

DARBININKAS

...š South Boston'o utarninkais, ...ais ir subatomis. Leidžia Am... ...vių Rymo Katalikų Šv. Juozapo ...ninkų Sąjunga.

"DARBININKAS"
(THE WORKER)
The Lithuanian Tri-Weekly Paper.

Published every Tuesday, Thursday, and Saturday by St. Joseph's Lithuanian R. C. Association of Labor.

Subscription Rates:

"Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879."

Metams $4.50
Užrubežy metams 5.50
Bostone ir apylinkėje metams.... 5.00
Yearly $4.50
Boston and suburbs $5.50
Foreign countries yearly $5.50

"Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of Oct. 8, 1917, authorized on July 12, 1918."

PASTABĖLĖS.

Amerikos didysis š. m. Almanakas *The World* apie Lietuvą paduoda sekančių žinių: Lietuvos *Acting President* A. Stulginskis, Lietuvos plotas 23.500 ketv. mailių, Lietuvos sostinė Vilnius, Lietuvos gyventojų 2.000.-000.

Pažangiečių organas "Lietuvių Balsas," buvusis "Lietuvos Balsas" buvo uždarytas ir vėl pasirodė vardu "Tautos Balsas." Amerikos lietuvių socijalistai ir laisvamaniai vėl prikaišioja Lietuvos valdžiai spaudos persekiojimą, o patys neatsimena, kad šaukia rašo, kad reikią šnypišką donosą rašyti ant Lietuvos armijos kapeliono kun. Garmaus ir kun. Bumšos.

Chicagos Universitete šį bertainį prof. Buck duoda lietuvių ir bažnytinės slavų kalbos kursą. Lietuvių kalbos kurse yra vienas pilnas studentas, instruktorius germaniškų kalbų departmento ir laisva klausytoja lietuvaitė Narmontaitė iš medicinos kurso. Vartoja vokišką rankvedį Handbuch der Litauischen Sprache. Apgailestauja profesorius, kad nėra tinkamo angliškoj kalboj lietuvių kalbos rankvedžio.

Lenkų laikraštis "Dziennik Związkowy" paprastai šūkauja apie Vilnių, šmeiždamas lietuvius, apie Vilniaus "plebiscitą" tas laikraštis pasitenkino trumpu pranešimu. Lenkai jaučiasi apviltais savo komedija Vilniuje.

Kalbos apie lenkų ir lietuvių ginkluotą susirėmimą neprivalėtų lietuvių išgąsdinti. Tame susirėmime lietuviai tiek būtų vieni, kiek buvo serbai 1914 m. austrų užpulti. Ant lenkų kaip ant pasiutusių šunų pikti visi jų kaimynai ir lietuviai netik turėtų užuojautą, o ir paramą. Kadangi dalykas taip supainiotas, kad galėtų kilti didis gaisras, tai didžiosios tautos turbūt pasirūpins lietuvių teisingus reikalavimus paremti.

Gerb. kun. Garmus telegrafu mums pranešė, kad Rochesteryje sausio 15 d. universitetui lietuviai katalikai sudėjo $2.200. Garbė aukotojams ir veikėjui kun. Garmui.

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLIONIJOSE.

AMSTERDAM, N. Y.

Įspūdžiai iš Didžiai Gerb. Kun. Prano Garmaus Prakalbų.

Jubiliatas didžiai gerb. klebonas kun. J. Židanavičius suteikė gražiausį pavyzdį, gi parapijonys sudėjo $4,000.00 Katalikiškajam Universitui.

Aukos Dar Vis Plaukia.

Valio!

Sausiō 8 dieną 1922 m. Amsterdamo lietuviai nepaprastą parodė duosnumą, aukodami Katalikiškąjam Lietuvos Universitetui keturis tūkstančius dolerių! Žmonių buvo gražus būrys, nes kupina pobažnytinė svetainė. Kalbėjo didžiai gerb. kun. Pranas Garmus. Apskritume, mūsų kolonijos lietuviai myli lankyti teatrus, prakalbas ir tt., bet šiuo kartu visi dar labiau buvo paraginti atsilankyti į prakalbas, nes visokieji laisvamanių-sandariečių ir socialistų laikraščiai nuolatai berašynėdami apie didžiai gerb. kun. Prano Garmaus ypatybes, tuo labiau prisidėjo prie klausytojų skaitliaus padidinimo. Visi atėję svetainėn laukė nekantriai kalbėtojo pasirodymo.

Štai 7:30 val. kalbėtojas viešai pasirodo. Laisvamanių-sandariečių ir socialistų laikraščiai perstatė jį, kaipo žiauraus būdo asmenį, kurį tik reikia kuogreičiausia deportuoti. Didžiai gerb. kun. Prano Garmaus pasirodymas bei pirmasis įspūdis jį pamačius visai buvo kitokis. Visų susirinkusiųjų veidai nušvito, širdys pradžiugo, o delnų plojimas tarytum šautuvų ūžimas pylėsi it iš viso batalijono šaujančių kareivių.

Mūsų Jubiliatui didžiai gerb. kun. J. Židanavičiui padarius trumpą įžangą apie mokslo svarbumą apskritume, o ypač jo reikalingpumą lietuviams, didžiai gerb. kun. Pranas Garmus pradėjo kalbėti. Prakalba buvo įspūdinga. Žmonių atyda neapsakomai buvo įtempta ne tik į kiekvieną jo sakinį, bet ir į kiekvieną jo žodį.

Tai džiaugsmas, tai ašaros klausytojų veiduose rodėsi. Neišpasakytai aiškiai ir įspūdingai didžiai gerb. kalbėtojas apipiešė visą chronologiją, nupasakodamas užsimezgimą mūsų Tėvynėje politinio gyvenimo ir pirmiausiojo Lietuvos pulko, su kuriuo didžiai gerb. kun. Pranas Garmus pats dalyvavo, kaipo kapelionas, ir prie kurio susitvėrimo asmeniai daug pasidarbavo. Gyvumas akcijos, aiškumas sakynių, kuriais apsakė žygiuotę narsiosios mūsų kariuomenės, jau negali būti gražesnis. Mūsų vadai, mūsų kariuomenė, buvo stačiai atvaizdinta, kaipo didvyriai karžygiai, kuriems pasaulyje nėra lygių!

Ir nemanau, kad nors truputėlį tame būtų per daug pasakęs. Tai pilniausia patvirtina įvairieji mūšiai, o ypač didžiai gerb. kalbėtojo atvaizdintas — šturme ties Radviliškiais, kur labai dideli turtai vokiečių bermontininkų pateko nuosavybėn lietuvių, neperdidelės, sulyginant, bet labai narsios ir karžygiškos lietuvių armijos.

Didžiai gerb. kalbėtojas gražioje ir įspūdingoje savo prakalboje perbėgo ir mokslo reikalingumą, nes gabumų lietuviams netrūksta, ką ir-gi faktais prirodė. Tam tikslui tapo nuspręsta įvykdyti sumanymą, įkurti Lietuvoje Universitetą ir tai Katalikiškąjį. Publikai patiko tikslas, kurio delei didžiai gerb. kun. Pranas Garmus atvyko. Pasekmės buvo kuopuikiausios, nes kaip jau minėta, tai Amsterdamiečiai paaukojo net keturis tūkstančius dolerių!

Tad-gi, lai gyvuoja tikroji Lietuvos apšvieta! Ir, lai gyvuoja jos platintojai ir rėmėjai! Taipgi, lai gyvuoja didžiai gerb. kun. Pranas Garmus, kurs taip uoliai pas mus pasidarbavo!

Be to visko negalima čia praleisti nepaminėjus mūsų Jubiliato didžiai gerb. klebono kun. J. Židanavičiaus, kurs savo parapijonams suteikė gražiausį pavyzdį ir paskatinimą, pats pirmasis paaukodamas 500 dol. Katalikiškąjam Universitetui Lietuvoje. Čia tai pakilo parapijonų ūpas ir klausytojai, norėdami taip-gi parodyti duosnią savo širdį, na ir pasipylė aukos ne dešimtinėmis, bet šimtais dolerių Katalikiškąjam Universitetui Lietuvoje. Už tad pripuola didžiausia garbė mūsų Jubiliatui didžiai gerb. klebonui kun. J. Židanavičiui, nes tik per jo įtekmę sudėta 4,000 dolerių Katalikiškąjam Universitetui Lietuvoje. Tad-gi, lai gyvuoja mylimas mūsų Jubiliatas didžiai gerb. klebonas kun. J. Židanavičius ilgiausius metus, kad tuomi dar daugiau pasidarbuotų katalikiškaijai Lietuvai Valio

Berašant tą korespondenciją teko išgirsti, kad prie 4,000 dol. dar susirado duosnių žmonių ir virš paminėtos sumos papildė kaupą 350 doleriais Katalikiškąjam Universitetui Lietuvoje. Girdėtis, kad jų bus dar daugiau! Taigi, valio Amsterdamiečiai! Lai Jums tenka pirmoji garbė! Valio ir-gi toms kolonijoms, kurios pervišins Amsterdamiečių duosnumą! Valio!

V. Vaiva.

SCRANTON, PA.

Sausio 8 d. tapo parengtos prakalbos Lietuvių Bažnytinėj Svetainėj. Kalbėtojai buvo gerb. M. Bagdonas ir vietinis klebonas kun. Kuras. Pirmiausiai gerb. klebonas papasakojo, pakalbėjo ir ragino visus išvien remti Krik. D. P. Toliau vietinis parapijos koras sudainavo porą lietuviškų dainelių. Toliaus kalbėjo gerb. M. Bagdonas. Plačiai išdėstė apie Lietuvos padėtį ir visas lietuviškas partijas. Publika ramiai užsilaikė ir visi buvo užganėdinti. Gaila, kad daug žmonių išėjo iš svetainės į namus delto, kad visai mažai sėdynių tėra. Nors salė nemaža, o tik trečia dalis teturi sėdynių. Toliau buvo renkamos aukos. Aukų neperdaug tesurinkta. Viso $81.10. Suskaitę pinigus atidavėm klebonui, nes jis yra Tautos Fondo skyriaus iždininkas.

Aukotojų vardai ir pavardės:

Klebonas Kun. Kuras $20.00
Stasys Tarkauskas 5.00

Po $3.00: V. Račkauskas, V. Žimaičius ir J. Vilkelis.

Po $2.00: S. Giliortis, K. Naruškevičius ir A. Ramonaitis.

Po $1.00: J. Vilkelis, P. Račkus, K. Lošata, J. Didonis, M. Navickas, V. Išąs, M. Slumbienė, O. Lenkauskienė, M. Lenkauskas, B. Juozaitienė, S. Petrauskas, M. Kamanauskienė, J. Makštutis, K. Kumpikis, J. Barusevičius, P. Straigis, M. Makštaitė, M. Čepronis, B. Mainavičius, Gudaitienė, M. Ulonė, L. Gušienė, S. Valionis, P. Kantukevich, P. Krupša, J. Aksemitauskas, P. Karevičia, J. Raudis, Ž. Urbonas, J. Žebavičius, J. Račkis, J. Banys, P. Kamanauskas, K. Surpa.

Viso labo $71.00.

Smulkių aukų surinkta $15.10.

Viso surinkta laike prakalbų $86.10.

K. Žukauskas.

PHILADELPHIA, PA.

Kaip jau buvo minėta, tai ištikrųjų taip ir atsibuvo — 10-tą šio mėnesio sausio lietuviški basketbolninkai vadinami **St. George** kuopa parapijinėje Šv. Jurgio svetainėje su kita kuopa vadinama **Adonis**. Ir... pirmutinį tą mūšį pralaimėjo... Bet ne su dideliais nuostoliais—kadangi kuopa **Adonis** laimėjo taip vadinamų, 21-ną Score'ą-Sąskaitą, o lietuviai St. George'o kuopa — 20 sąskaitų. Tai buvo skyrius augalotų vaikinų. Bet mažiukų — No. 2-as, tai išėjo blogiau, — nes Adonis'o mažiukai laimėjo 15-ką sąskaitų, o lietuviai, St. George'o tik 2. Bet tiek to — iš visų atžvilgių tas yra puikus dalykas — lietuviai antru kart be abejonės išeis pergalėtojais — kadangi būdami tik tame dalyke naujokais, ką tik nesumušė senus basketbolninkus ir veteranus daugelių susirėmimų; tai pirma. O antra, daug atsitolinusio jaunimo nuo lietuvių, grįžta atgal prie savųjų. O trečia, tas pirmas žaidimas sujungtas su padoria pramoga — užkandžiais ir tuomi panašiu, atnešė naudos parapijai su viršum 40 dolerių.

Šv. Kazimiero mokyklos svetainėje, (331 Earp St.), 21 d. sausio atsibus puikus balius. Tą gi balių rengia naujai susitvėrus Sodaliečių Draugija, kurioje priguli apie 60 jaunų mergelių. Visi dalyvaujantieji tame baliuje gaus puikų programą knygos formoje, o muzika tai grieš garsi čia Lu-Lu Jaz orkestra.

Lenkas gavo kailin.

Vienam čia oister-saliūne vienas žydas vilnietis šposininkas — labai mėgstantis erzint lenkus, pradėjo su tulu lenku politikieriauti kas-link Vilniaus klausimo. Ir kada lenkas įsikarščiavęs, pradėjo perdaug kiauliuoti lietuvius, atsitiko audra. Prie kito stalelio sėdintieji trys vyrai staiga pašoko ir vienas iš jų visu smarkumu kirto lenkui į žandą. Ir dabar žydas juokaudamas pasakoja taip: "Niu aš pats tami labai išsigandau, kad net surikau: 'Gevalt!' " Polenderis kaip ilgas puolė ant grindų; staleliai su oisteriais, ui — ir su mano net, pradėjo keviekiokščiais vartytis — viskas tik tarška ir skamba, o mano "drąsus" polenderis it sliekas raičiojasis tik po kojomis savo užpuolikų — dviejų lietuvių, niu — ir ruso. Atpyška policija, bet nieko nepeša. Mušeikos suspėjo pabėgti. Ir tik patarnauja policija samaritono rolėje "karžygingam" polenderiui, kuris labai nukentėjo už "ojčyznę" — už Polskę od može — do može.

Čionykščiai veikėjai jau pradėjo tartis kas-link 16-tos dienos vasario, — Lietuvos nepriklausomybės šventės. Yra tokių, kurie pataria, kad tam tyč būtų atspauzdinti anglų kalboje plakatai ir dalinami tą dieną ir ankščiau visiems, juose prašant kad Amerikos valdžia pripažintų Lietuvą de jure.

Rožė-tarp-erškiečių.

LAWRENCE, MASS.

Šviežiam žmogui iš kitur atvykus į Lawrence'ą dažnai apsireiškia nepaprastų dalykų. Mat čia nezaležninkai kaip tik sutinka šviežią žmogų, tai ir pradeda savo giesmę; Jie turį savo bažnyčią, kleboniją ir Šleonį. Toliaus turį kapus, kuriuose laidoją kas tik į rankas pakliūva, taip vis traukia toliaus ir toliaus. O lietuvių Rymo katalikai, sako, nieko neturį. Ir jeigu mogus jiems tikėtūm, tai ir patsai sakytum, kad teip yra. Vienok kada žmogus pagyvena savaitę ar ilgiau, tai pasirodo visai kitaip. Pasiteiravus pas geresnius ir teisingesnius žmones, pasirodo, jog lietuviai Rymo katalikai turi daug daugiau negu nezaležninkai ir jie nesigiria.

Pribuvus man į Lawrence'ą ir nedėldienio rytą išėjus ant gatvės sutinku lietuvį, o tai būta nezaležninko. Jis tuoj pradėjo savo giesmę, tam nepabaigus atsirando antras, trečias ir daugiau ir visi vienodai gieda. Nusiveda į savo bažnyčią. Tuojaus išeina du senberniai kunigiškoms drapanom apsirėdę, vienas žemas juodas, sakė kad paliokas, (o gal juodveidis), o antras augštas ir gerokai plikas, ir pradeda neva mišias laikyt. Pirmutinis pradeda sakyti, rekordijum, rekordijum, rekordijum, pastarasis atsako, Amen, Amen, Amen. Žmonės suklaupia ir pradeda poteriauti.

Šale manęs žmogus sėdėdamas kalba poterius ir dakalbėjus į pabaigą, kur reikia sakyt "Tikiu į Dvasią Šventą, Šventą Bažnyčią visur esančią, jisai sako: Tikiu į Tautišką Bažnyčią Scrantone ir Lawrence esančias. Toliaus kalba Dešimtį Dievo prisakymų ir iš pirmos eilutės, kur sakosi: "Aš esmi Viešpats Dievas tavo, kursai tave išvedė iš žemės Egipto, iš namų nevalios, jis sako: "Aš esmi Dievas tavo, kursai tave išvedė iš po Romos jungo. Vyskūpų nevalios.

Išėjus iš bažnyčios, kaip bitės avilį apspint, teip jie žmogų, ir pradeda klausinėti kaip jam patinka ir tt. Žmogus atsako, kaip ant teatro, teip ir čia. Viens pribėgęs grūmoja jog čia yra bažnyčia, o tamstą kaip kalbi. Žmogus sako, jeigu čia bažnyčia, tai kodel tie bernai teip keistas mišias laiko ir jūs meldžiatės. Viens iš būrio aiškina, jog čia yra Tautiška Bažnyčia, o antras, tokia kaip Scrantone, tai mes į tas dvi ir tikim, toliaus jog jų nei kunigas į Rymą netikis ir jokio vyskūpo neturį. Delto jie ir turį teip melstis, vienok jie sakos yra katalikai. Ir kryžių turi.

Lietuvių Rymo katalikų bažnyčia, kur klebonauja gerb. kun. F. A. Virmauskis, teisybė, nedidelė ir sena, bet nedėldieniais teip daug žmonių prisirenka, kad ne tik bažnyčia, bet ir prieangis pilnas. Kapų nuosavų da neturi, Vienok jau vieta yra aprinkta ir kaip tik pastatys naują bažnyčią, tai pirks ir kapus, nes dabartiniu laiku gerb. kun. P. A. Virmauskis visas savo spėkas deda kad pastačius naują didelę ir puikią plytų bažnyčią.

Buvęs apgautas.

CLEVELAND, OHIO.

Šv. Elzbieta scenoje.

Pasistačius naują Šv. Jurgio bažnyčią, labai reikalinga parapijai parama. Kad tą palengvinus, L. Vyčių 25 kuopa dėjo visas pastangas ir surengia gražų vakarą sausio 22 d. šv. Jurgio pobažnytinėj svetainėje 5:00 val. vakare. Vyčių artistai mėgėjai suvaidins labai gražų teatrą "Šv. Elzbieta." Perstatymas yra pamokinantis ir kiekvienam žingeidus pamatyti.

Vyčių skaitlingas choras padainuos puikias dainas. Teip-gi Lietuvių Tautiškas Benas gros gražiausias muzikos kompozicijas. Dar-gi bus duodama graži dovana Lietuvos emblema (vytis) už tą pat įžangos tikietą. Programas bus labai užimantis, visas pelnas eis Šv. Jurgio parapijai. Clevelandiečiai visi turėtų paremti tokį prakilnų L. Vyčių darbą. Vyčiai daug triūso padėjo del prisirengimo ir tokis programas ne bi kada esti Clevelande ir ne bi kas gali surengti.

Š—s.

BRONĖ ŽITKIENĖ
(Skripkauskiutė)

Pasižymėjusi scenoje kaipo gabi artistė, daug kartų savo gabumais publiką nustebino. Gerb. Br. Žitkienė ims dalyvumą *"Šv. Elzbietos"* rolėje sausio 22 d. Cleveland, Ohio.

SO. MANCHESTER, CONN.

Turiu už garbę pranešti visiem So. Manchesterio lietuviams, kad A. L. R. K. Moterų Sąjungos 28 kuopa rengia balių 21 d. sausio, 1922 m. Italų svetainėje, Eldrigs St. Pirmas toks balius bus, kokio dar niekad nėra buvę. Bus iškabyta svetainė obuoliais, orenčiais, riešutais ir kitokiais daiktais, kurių bus galima pasiimti kiekvienam.

Senis.

DETROIT, MICH.

Sausio 8 d. Lietuvos Dukterų Draugystė surengė gražų vakarą. Vaidino veikalą "Pavogtas Kūdikis." Veikalas labai nusisekė. Tokio juokingo veikalo niekas nebuvo atvaidinęs. Ypač K. Kristupaitis ir J. Naruševičius savo gabumus gerai parodė.

Rep.

WORCESTER, MASS.

Milžiniškos prakalbos!

L. L. P. Stotis rengia milžiniškas prakalbas sausio 22 d., 1922 m. 2 val. po pietų nedėlioj Father Mathews salėj ant Green gatvės. Bus garsūs kalbėtojai: Dr. J. Bielskis, vietos adv. A. Mileris ir St. Seimo narys M. Bagdonas. Kalbės apie dabartinį Lietuvos padėjimą ir paskolos reikalais. Tad visi Lietuvos sūnūs ir dukterys dui ant šių prakalbų. Ir prkime L. P. Bonus kurie dar nepirkę.

K. Sinkevičius.

AMSTERDAM, N. Y.

Svarbu darbininkams.

LDS. 81 kuopos metinis susirinkimas įvyks sausio 22 d. š. m. tuoj po sumos bažnytinėj svetainėj. Visi narės ir nariai malonėkite pribūti ant šio susirinkimo, nes turėsime svarbių dalykų aptarti. Atsiveskite ir naujų narių.

Valdyba.

CAMBRIDGE, MASS.

Extra susirinkimas.

Sausio 22 d. 1922 m., nedėlioj, tuojaus po sumos įvyks L. Vyčių 18 kuopos ekstra susirinkimas. Visi nariai malonėsite ateiti, nes turime labai svarbių reikalų.

Valdyba.

PRANEŠIMAS.

Šiuomi turima garbė pranešti, Lietuvos Atstovas gerb. Čarneckis lankys žemiau paduotas kolionijas.

Vasario 1 d. Wilkes Barre, Pa.
" 2 d. Kingston, Pa.
" 3 d. liuosa
" 4 d. Plymouth, Pa.
" 5 d. Scranton, Pa.
" 6 d. liuosa
" 7 d. Forest City, Pa.
" 8 d. Sugar Nortch, Pa.
" 9 d. Pittston, Pa.
" 20 d. Tamaqua irCoaldale. Pa.
" 21 d. liuosa
" 22 d. New Philadelphia, Pa.
" 23 d. Minersville, Pa.
" 24 liuosa
" 25 d. Mt. Carmel, Pa.
" 26 d. Shenandoah, ir Mahanoy City, Pa.
arba Mahanoy City galima vasario 27 d.
" 28 d. Hazleton, Pa.

Lietuvos Finansų Misija.
Paskolos Skyrius
370 7th Ave. New York City.

ANTRAS ODOAKRIS,

Arba išgriovimas rusų imperijos. (Nugirsta)..

17 d. lapkričio, 1921-se metuose su bizniškais reikalais firmos, kurioje dirbu, buvau musų sostapylėj Vašingtonė. Ir štai man važiuojant traumvaju — "strytkarių" pamačiau prieš savę sėdenčius du barzduočius. Veidai gi jų man nekaipo sakyte sakė, kad tai typiški rusai ir gudrus diplomatai, ar bent nors žvalgai — šnypai. Ir... ir nėapsirikau.— Nes senesnis iš jų nerviškai staiga sušuko:

"Praklatyje litovcy!" — "Prakeikti lietuviai!." Išgirdęs gi tą, nudaviau, kad nieka nesuprantu ir visiškai nekreipiu neva domės į jųjų kalbą. Bet kur tau — buvo visiškai atpenč — įsmeigęs akis į "bizniškas" blankas, neva jas atidžiai peržiurinėjau; bet... bet ištikrųjų sergėjau, kad nepraleisti neišgirdųs nei vieno žodelio iš jųj kalbos. Ir štai: iš jųjų kalbos paaiškėjo, kad tai buvo rusų veikėjai — diplomatai iš abazo prieš bolševikiško Miliukovo, Kerenskio ir Kompanija; jie buvo slaptai pakviesti ant, nėva nusiginklavimo, Konferencijos. Ir sulig kalbos to sėnesnio pasirodė, kad neva lietuviai yra kalti, kad griuvo rusų imperija, ir dabar milžino žingsniais žygioja link pražuties visa rusų, kaip jis su išdidumu išsireiške: "Didele nacija — tauta. Tas gi sėnesnyvis pasakęs: "Prakeikti lietuviai"! tarp ko kito, pasakė į savo draugą šiuos žodžius: "Žinote: tas pirmutinis lietuvių politiškas Seimas laikė musų karo su japonais Amerikoj, miestė Philadelphijoj, Pa. paakstino visus musų priešus prie griežto veikimo: Lenkai, suomiai armenai, ukrainečiai, kaukazo tauteles, socijalistai, bolševikai, anarkistai ir visuokieriopi, kaip jis išsireiškė. "Miatežninkai" sujudo prieš **Matušką Rusija.** Ir... ir dabar pasitaikius gerai progai, ją drasko į šmotelius. Tie gi lietuviai, kad jie butų negimę! Kurie dalyvavo tame Seime, tai antri geralai, o tas asmuo, kuris sumanė ir organizavo tą Seimą, tai antras Odoakris, jų vadas — išgriovejas Romos imperijos. Taip! taip! nes **Rusija Matuška** jug ištikrųjų buvo Roma anuos gadynės.....'

Reikėjo išeiti. Apleidžiant tramvaju, prisiminė man juokingas istoriškas nuotikis, kaip tai kada tutorių garsusis valdovas Tamerlanas karta visiškai sumušęs turkus, pamatė pas savę nelaisvėje turkų valdovą, tai tuoj pradėji juokais kvatoti, o bėlaisvis sultonas tuomi labai įžeistas, sušuko: "Niekšai! — kas man šiandien atsitiko, tas rytoj su tavim gali atsikartot! — Kaip drįsti juoktis iš mano nelaimės?!" O Tamerlanas gi ant to ramiai atsakė: "Brolau, aš nesijuokiu iš tavo nelaimės — aš gerai suprantu, kad kas su tavim šiandien atsitiko, tas gali atsikartoti rytoj su manim... Mane vien juokas kankina delei to, kad matyt pas Dievą labai mažos yra vertes visi tie Karališki sostai ir vainikai, — kad jais tavę šlubį Jis apvainikavo, o manę kuprį."

Tai man atsiminus tą nuotikį ir atėjo galvon mintis, kad matyt Dievo Apveizda ir Matušką Rusiją niekom ne siskaitliavo, kad pamatus jos galybės sugėbėjo išgriauti tas mažas Seimelis — tie kelėtą diesietkų lietuvių — gerulių po vadovyste savo vado Odoakrio — Stasio Bairuno, kuris tai sumanė ir organizavo tą Seimą. Todel ir mės dabar tik nenusiminkim Vilniaus reikale, bet.. bet remkime Lietuvą, Lietuvos Valdžia kuo ouliausiai taip moraliai kaipo ir medžiagiškai, pirkdami bonus ir aukodami Lietuvos naudingoms istaigoms aukas, o nepasijusime net, kaip ne tik kad atgausime Vilnių ir visą etnografinę Lietuvą, bet ir Lietuvą istorinę laikų Vytauto — nuo jurių, lig jurių, kurios rubežiai sėki prie pat net Maskvos.

Vaikas Lietuvos.

PIRK DOVANOMS
FONTANINĘ PLUNKSNĄ
Kuri bus atminčiai ilgam laikui.
KAINOS PRIEINAMOS.
Reikalauk Katalogo.
"DARBININKAS,
366 Broadway
Boston 27, Mass.

Liudas Gira.

VILNIAUS ISTORIJA.

(Tęsinys)

Universitas darosi didžiausio lenkų judėjimo židinys ir centras, apie kurį spiečiasi garsios "szubraweų," "promienistų," "filomatų," "filaretų" draugijos, patraukiančios į save visą prakilnesnį ir gabesnį jaunimą, įsukdamos jį, o per jį ir kitus, į vieną didelį tautinių lenkų idėalų sūkurį. Ir nors Mickevičius savo genijinguose kūriniuose, kaip ir daugelis kitų jo bendrų ir tolimesnių sekėjų (Syrokomlia, Kandratavičius, Kraševskis ir k.), Lietuvai paveda pirmiausiąją, rodos, vietą, be galo idėalizuoja jos praeitį ir ją dainuoja tikru poėtizmu, bet toji jų dainuojanti Lietuva lietuviška tėra tik savo praeitim, o jų dabarties Lietuva tai jau visiškai prisiėmusi lenkiškąją kultūrą Lietuva, tikriau sakant, Lietuva tik iš vardo, o dvasios — naujoji Lenkija, tokia pat sulenkėjusi, kaip sulenkėję buvo jau jie patys ir visas tų laikų Vilnius. Nors dvasios atžvilgiu, lietuviai, kai prisimindavo sau to krašto praeitį, bet savo darbais, visu savo gyvenimu viši tie Mickevičiai, Zanai, Čečiotai, Kandratavičiai, Kraševskiai, Kirkorai ir kiti buvo tikriausi lenkai, ir jų dabarties bei ateities idėalas buvo Lietuva — prisiėmusi lenkų kultūrą, lenkų kalbą, Lietuva be krislelio tikros lietuvybės, žodžiu sakant, ištautintoji Lietuva. Ir nors vėliau, sušvitus tautinio lietuvių atgimimo aušrai, tie jų tikros poėzijos pilni veikalai, visi tie "Konradai Wallenrodai," "Gražinos," "Margierai," "Witoloraudos" nemažai prisidėjo prie nevieno mūsų tautiečio lietuviškosios sąmonės pažadinimo ir pastūmėjimo ne vieną į jaunosios Lietuvos darbininkų eiles, tačiau tais laikais visi tie veikalai ir savo žavimu turiniu, ir ypač savo stiliaus ir lenkų kalbos gražumu tik labiau traukė prie l e n k ų k a l b o s, tik labiau stiprino jos įtaką visoje Lietuvoje. Tad kas ir besakyti, jog ypač tie pastarieji Vilniaus universito metai, tų "filaletų" ir "filomatų" laikai visų pirmiausia padarė iš Vilniaus stipriausiąją lenkų kalbos ir kultūros tvirtovę "pliacovką." O kiek tam universitui rūpėjo tikroji Lietuva ir lietuvių švietimas, sekas matyti kad ir iš to, jog per visą savo gyvavimo laiką to universito tebuvo įšleista vienų vienos knygos lietuvių kalba, tai Nezabitovskio "Bitė" (1823). —

Tai taip svetima senajam Vilniui lenkybė, kuriai pirmus pamatus ėmė čia statyti lenkų kunigai, kurią vėliau gerokai pavarė tolyn jezavitų akademija, Vilniaus universito uždarymo metu (1832 m.) buvo jau didžiausiai čia išsiplėtojusi. Lietuvybės šalia jos nebuvo nė žymu. Kai lenkų raštijoj Vilnius rašomais išleidžiamais jame literatūros veikalais užima p i r m ą j ą vietą, lietuvių literatūra, bei biauriausiais barbarizmais išleistų čia kelių dvasinių knygų ir minėtosios "Bitės," pasipelnė tais laikais iš viso pora knygelyčių, išėjusių Vilniuje: tai kun. Strazdo (1763—1833 "Giesmes svietiszkas ir szwintas," išspausdintos kun. misijonorių spaustuvėje (1814), Juozo Rupeikos "Jonas isz Swysloczes kromininkas vandravojąs" (1823) ir vienos kitos knygelės vėliau. Bet Vilnius jų nė nepastebėjo.

Taip jau įsivyravusios lenkybės Vilniuje nebegalėjo nė kiek nusilpninti nė toks didelis smūgis, kaip universito uždarymas. Tą smūgį visiškai atsvėrė nepaprastai pakilęs antrojo lenkmečio (1831—32) patriotinis nusiteikimas. "Szubravcų" ir "filaretų" vietą dar vaisingesniu pasisekimu lenkybės sutvirtinimo naudai užima čia visokie to lenkmečio veikėjai. Vilniuje kuriasi slaptoji patriotinė lenkų organizacija "Związek ludu polskiego." Susekus ją 1838 m. dauguma sąmokslininkų buvo suimti ir ištremti Rusijos gilumon bei atiduoti kareivijon, Kaukazan, o vyriausias "sąjungos" organizatoirus Simonas Konarskis sušaudytas 1839 m. Pogulenkoje. Bet tojo lenkų patrioto mirtis, suteikusi lenkybės akcijai kankinių orėolą, tik dar labiau tegalėjo patraukti į save vilniečius, ypač įspūdingą jaunimą. Konarskio vardas darosi vilniečiams kuone šventas; jisai lyg koks legendinis didvyris, įkvepia Vilniaus jaunimą į žygius "Lenkijos atnaujinti." Tokion vagon pakrypus Vilniaus gyvenimui, nėra nieko nuostabu, kad apie lietuvybę, lietuvių kalbą niekas nė neužsimena, jei kas ir moka lietuviškai, tai ja nešneka; o moka jau tik tie, kurie patys atkeliavę Vilniun iš Lietuvos; čia gimę vilniečiai lietuviškai jau nebemoka ir nesimoko. Tai-gi J. Kraševskis ir rašė (apie 1840 m.) jog lietuvių kalba Vilniuje "šiandien labai menkai tepažįstama." Ir tą liūdną tiesa Kraševskis kuo geriausiai patvirtina savo puikiais turinio atžvilgiu raštais apie senovės Lietuvą kur juose gan dažnai mėgiami pavartoti lietuvių kalbos žodžiai, vardai taip baisiausiai iškreipti, kaip iškreiptūmėm mes iš dešimtojo šaltinio išgirdę kokias nors tolimųjų papuasų ar zulų kalbos žodžius.

Bet dar labiau, gali sakyt, labių labiausiai sutvirtino Vilniaus lenkybę tai trečiasis 1861—63 m. lenkmetis ir jojo numalšintojas Vilniaus generalgubernatorius gr. Muravjovas. Jo nepaprastai aštrios represijos prieš lenkų sukilėlius, visos tos egzekucijos Lukiškių aikštėje ir aplamai lenkybės persekiojimas (uždrausta vartoti viešose vietose lenkų kalba, užginta lenkų spauda Vilniuje, uždarytas lenkų teatras[1]) ir tt.) kaip paprastai visos represijos, sukėlė tik dar didesnę, nors ir įsigūžusią vien pryvatinin ar konspiratyvinin gyveniman, lenkybės reakciją, tik labiau sutvirtino lenkiškąjį vilniečių nusiteikimą ir lenkų kalbos įsivyravimą vilniečių katalikų gyvėnime. Be to, Muravjovo žygiai prieš katalikybę, vienuolynų naikinimas, bažnyčių uždarymas arba pavertimas cerkvėmis, dvasininkų suvaržymai padarė tai, jog Vilniaus liaudis katalikybę ėmė laikyti per viena su lenkybe, kuri tuo dar labiau sustiprėjo; iš čion bene iškilo tasai absurdinis, o taip giliai įsikerojęs ypač Vilniaus liaudies ir net pusinteligenčių tarpe katalikų tikėjimo pavadinimas "p o l s k a w i a r a." Tuo būdu Muravjovas nepriėjo savo tikslo — Vilniaus lenkybės nuglemžimo, o lietuvybės, kuriai jau artinosi atgimimo laikai, buvo sudaryta naujų ir visų didžiausių kliūčių atsikariauti nuo įsivyravusios lenkybės prideramas sau teises.

Juoba padėjo lenkybei plėtotis toji aplinkybė, kad netrukus buvo uždrausta vartoti lietuvių raštuose senoji lotyniškoji lietuviška abėcėlė ir tuo būdu pradedantiems jau po truputį busti lietuviams buvo išmuštas iš rankų visų svarbiausias ginklas gimtąjai kalbai apsaugoti — tatai spausdintasis žodis. Lenkų raštams buvo tuo būdu suteiktas viešojo spausdinto žodžio monopolis katalikų Lietuvoj, ir tasai Muravjovo politikos nelemtasai padarinys, lietuvių rašto uždraudimas, užuot pasiekęs jo sumanytojų ir vykdytojų tikslą — apsaugoti lietuvių liaudį nuo sulenkėjimo (žinoma, tam, kad ją surusintų), taip pat tik dar labiau padėjo lenkybei mūsų krašte ir pačiam Vilniuje prasiplatinti. Lietuviai noroms nenoroms turėjo mokytis ne tik skaityt iš lenkiškų elementorių, bet taip pat mokytis lenkiškai potierių ir katekizmų (nors prie to jau iš seno pratino mūsų liaudį lenai ir sulenkėjusieji kunigai).

Tą lenkybės įsigalėjimą čia, ypačiai nuo Muravjovo laikų, pažymi ir lenkų rašytojas G l o g e r'i s savo istorinėj Lenkų geografijoj: "Aplamai, — rašo jis, — reikia čia pastebėt įdomus faktas, jog nuo 1863 metų, t. y. nuo generalgubernatoriaus Muravjovo valdymo Lietuvoje laikų, tų apylinkių (aplink Vilnių) katalikų liaudyje lenkų kalba žymiai prasiplatino, — yra net ištisos apylinkės, kuriose ji pastarajame XIX amžiaus ketvirtyje griežtai persvėrė." O Vilniaus vyskupijos vyresnybė ir kunigai lenkai visą tą laiką, ir juo toliau — juo smarkiau ir vaisingiau, vykdė Brzostovski ir Kosakovskių tradicijos užbrėžtuosius Lietuvos lenkinimo planus. Prieita pagaliau prie to, jog kai jau vienur kitur vyskupijoje pradėjo kilti lietuvių klausimas, tais laikais vyskupavusis K. Hrynieviecki's (1883-1890) nė mažiausio domesio nesiteikė į tai atkreipti, manydamas, kad visi lietuviai moką lenkiškai ir todel nėsą joko reikalo skirti jiems lietuvių kalba pamokslų bei pamaldų. Tatai, jo nuomone, dvasios reikalavimų atžvilgiu buvę visai nereikalinga, galėjo gi būti žalinga tuo, jog galėtų tik suskaldyti lietuvių ir lenkų "vienybę," o tarp lietuvio ir lenko neprivaloma esą daryti jokio tautinio skirtumo.

Tų pastarųjų visavaldžio lenkybės viešpatavimo laikotarpio metų charakteristiką ir dvasią tikrai geriausiai nusakysme šiaip: ne tik Vilniuje, bet visoje vyskupijoje pridėdamosios pamaldos buvo laikomos lenkų kalba, ir žmonės palengvėle ėmė manyti, jogei jų gimtoji tėvų kalba nederanti bažnyčioje (Lietuvių kunigų memorialas).

4. Lietuvybės atgijimas Vilniuje: nuo 1890 m.

Taip jau tolyn, juo labyn Vilniaus miestui belenkėjant — pastarasis 19-jo amžiaus dešimtmetis užklupo senąją Lietuvos sostinę paviršutinai atrodant jau visai lenkų miestu. Lietuvių kalbą tegalėjai išgirsti negu tik iš atvažiuojančių čia kartais Apygardos Teisman bylinėtis lietuvių valstiečių ar iš vos tik atvykusiųjų lengvesnės duonos ir geresnio uždarbio ieškoti mūsų merginų — tarnaičių ar bežemių bei nevykėlių ūkininkų, pastojančių čia dažniausiai kiemsargiais. Tikrieji gi vilniečiai, ten gimę, augę, nors daugiausia grynai lietuvių kilmės, — savo kalba, kultūra ir idėologija buvo jau lenkai; nors kiti (šviesuomenė) ir vadindavo dar save "litvinas," bet tai jau buvo vadinamieji "gente lithuani, natione poloni," nė iš tolo nemėgstą lietuvių kalbos ir nė neįsivaizdiną sau lietuvio skirtumo nuo lenko; miesto gi liaudis nevadino savęs nei lietuviais, nei lenkais, tik "katalikais," pačią betgi katalikų tikybą vadindami ne kitaip, tik "polska wara," sudarydami iš savęs tuo būdu gan keistą psichologinį q u i p r o q u o.

1) Pirmas lenkų teatras buvo įsteigtas Vilniuje antroje 18-jo amžiaus pusėje senuose Oskierkų rumuose, kur nesenai gyveno gubernatoriai (ties šv. Kotrynos bažnyčia), 1845 m. lenkų teatras buvo perneštas į Rotušę, kur išbuvo ligi uždarymo.

(Bus daugiau)

Piktumu meilės neigysi.
Būk girtinas, bet nesigirk.
Ardami arti, pjaudami pjauti mokomės.
Aš jam kalną pyliau, jis man duobę kasa.
Kas tau meta akmeniu, mesk jam duona.
Kas kantresnis, tas vyresnis.
Devyni amatai — dešimtas badas.
Grynas vandenėlis, tai sveikiausias gėrimėlis.
Ateik belaukiamas, išeik bemylimas.
Ateik nevalgęs, išeisi išalkęs.
Ateik privalgęs ir čia gausi.
Atriekta riekė neprilips.
Auksas ir purve žiba.
Auksą ir pelenuose pažįsi.
Baimė ir meilė drauge nevaikščioja.

AŠ NETIKIU!

Nesakyk, žmogau, kad tu į nieka netiki, kad siela nėsi joks atspindis jokios dievybės!..

Nesakyk taip, žmogau, ar tu varguelis didžiausias būtum, ar nesuskaitomais turtais apsikroves... rūmuose sėdėtum!.. Žmogau, vistiek tu esi siela panašus į visuotiną, neišmatuojamą gerybę ir kilnybę — Dievą, jeigu tik turi nors menkiausį kokį prakilnų troškima — nerą. Žmogau, tu negalėtum net suprasti kas tai yra geras, kilnus troškimas, jei netikėtum tu trokšdams atsiekti konors kilnesnio žemėj parodai kad tu tiki į Dievą.

Ištikro, jog jeigu tu sakai kad netikįs į Dievą, o pats gyvenime sieki konors augšto, prakilnaus, tai meluoji, meluoji, nes Dievas tai ir yra begalinė, visuotina gerybė ir kilnumas, kuris tave ir traukia jo siekti, o jei tu visgi sakai kad netiki, tai pasirodai kad esi apakėliu iš savo noro, nes nenori įžiūrėti kas yra už rybų tavo tuščių asmeniškų užsigeidimų.

Nesakyk, žmogau, kad tu netiki į Dievą, tu tiki, nes nori matyti didesnių gražiumų negu šio žemėj, o tas tavo noras ir yra tikėjimas, tik nepilnas.

Į sižiūrėk geriau į save ir savo troškimus ir persitikrinsi žmogau, kad tu tiki į Dievą.

Žmogau! Tik tuomet tu galėtum sakytis netikįs į jokią dievystę, jei neturėtum nė menkiausio kilnaus troškimo, jei būtuom absoliutiškas, pilniausias tamsos ir piktybės tarnas

Žmogau! Tu esi Dievo panašumas, jei jauti kas tai yra kilnumas ir gerybė!

Vargo Poeta.

Kaunas 14-IX-21.

LIETUVOS ŽEMLAPIS

KAINA 75 CENTAI.

Tai naujausios laidos žemlapis ir kiekvienas lietuvis turėtų įsigyti. Sulankstomas ir apdarytas puikiais viršeliais.

DIDŽIO IŠLANKSTYTAS
26½x33½

SULANKSTYTAS
6½x9½

Galima gauti
"DARBININKE,"
366 Broadway,
Boston 27, Mass.

Svarbus Pranešimas Gerbiamiems Klebonams.

Tik ką išėjo iš spaudos labai parankus ir rūpestingai sutaisytas KATEKIZMĖLIS vaikučiams prirengimui prie **Pirmos Išpažinties ir Šv. Komunijos, "Pirma Išpažintis."** Gerb. Klebonams duodame specijalę kainą, už 100 egz. $7.50.

Taip-gi, Gerb. Kun. F. Juškaitis parvežė iš Lietuvos kelias dešimtis Evangelijų knygelių. Gražiais drobės apdarais 6x8. Labai parankios. Kaina $1.50

Geistina būtų, kad Gerb Klebonai pasiskubintų su užsakymais.

"DARBININKAS"
366 Broadway,
Boston 27, Mass

L.D. S. Reikalai.

PARAGINIMAI.

LDS. Centro raštinė sausio 12-13 d. š. m. išsiuntinėjo laiškus nariams suspenduotiems ir ant išbraukimo padėtiems su paraginimu užsimokėti prigulinčias duokles. Apie pusę tų narių atsiliepė ir jau nemažai užsimokėjo užvilktas mokestis; bet kitą pusė narių nieko neatsako ką jie mano daryti.

LDS. raštinė pageidauja, kad kiekvienas narys šiaip ar taip atsakytų ir kad iki vasario 1 d. š. m. pilnai užsimokėtų duokles. Daugelis narių laukia susirinkimo, kad užsimokėjus. Labai gerai. Bet gal susirinkimas bus tik vasario mėnesy ir LDS. raštinė negavus žinios, bus priversta organą "Darbininką" sulaikyti.

Tai-gi tuojau praneškite raštinei kada ir kur užsimokėsite, kad galėtūme pažymėti knygose ir kad atėjus vasario pirmai dienai organą "Darbininką" galėtūme siuntinėti kaip ir ligšiol.

Būtų labai gerai, kad L. D. S. nariai užsimokėtų mėnesines už 3 mėnesius iš anksto kas žymiai palengvintų centro raštinės darbą.

A. F. Kneižys,
L. D. S. Sekretorius.

MANCHESTER, N. H.

Sausio 8 d. įvyko LDS. 74 kp. susirinkimas. Nors mūsų kuopos nariai nevisuomet mėgsta ateiti į susirinkimus, bet ant šio kaipo metinio, atsilankė pusėtinai. Po valdybos raportų, tapo perskaitytas laiškas iš centro, kuriame paskiriamas laikas prakalboms gerb. M. Bagdono. Kuopos nariai užgyrė prakalbų tikslą ir visi pasižadėjo koplačiausia jas išgarsinti. Į kuopos valdybą ant 1922 m. išrinkti: pirm. A. Žukauskas, pagelb. P. Jakaitis, protokolų ir finansų rašt. J. Vaičiunas,ižd. V. Zaremba, maršalka P. Valinskis.

Del didesnio veikimo nutarta ir ant toliaus priklausyti prie LDS Naujos Anglijos apskričio. Taip ir visi nariai išanksto pasimokėję apskričiui mokesčius.

J. Vaičiūnas, kp. rašt

CAMBRIDGE, MASS.

LDS. 8 kp. metinis susirinkimas

Sausio 10 d. 1922 m. vakare, po bažnytinėje svetainėje įvyko L. D. S. 8-tos kp. metinis narių susirinkimas. Į susirinkimą atsilankė daug narių ir nuosekliai svarstė LDS. reikalus. Skaityta laiškas nuo LDS. 1-mos kp. iš So. Bostono, kuriame kviečia dalyvauti ant rengiamų šokių vas. 11 d. š. m. Laiškas priimtas ir nutarė kurie galės nuvykti.

Šiame susirinkime tapo sutvertas LDS. 8-tos kp. Informacijų Biurąs iš šių asmenų: Z. Tamošiūnas, A. Kasparas, J. K. Naujalis, V. Širka ir C. Kavolius.

LDS. 8 kp. paaukavo L. L. P. boną už $50. Lietuvos katalikiškam universitetui.

Buvo išduotas raportas knygų peržiūrėtojų ir narių stovio. Kp. yra gerame stovyje. Turto turi vertės $100.00, narių pilnai užsimokėjusių 68.

Išrinkta valdyba del šių 1922 m. pirm. V. Širka, vice-pirm. J. Smilgis, prot. rašt. O. M. Šimbolaitė, fin. rašt. P. Radaitis, kasierius P. Kisielius, tvarkdaris P. Kavolius, spaudos platinimo agentas A. Zaveckas, knygų peržiūrėtojai: C. Kavolius ir A. Zaveckas.

Į valdybą peteko darbėtės asmenys, tad gi yra vilties kad gerai darbuosis labui LDS. ir Tėvynės Lietuvos.

Buvęs rašt. F. —nas.

P. S. "Darbininko" No. 5, neteisingai buvo paduota valdybos pavardės.

NEW HAVEN, CONN.

LDS. 28 kuopos metinis susirinkimas bus sausio 22 d. 1922 m. 1 valandą po pietų bažnytinėje svetainėje 295 St. John St. Tai-gi kviečiame visus narius ir nares ateiti ant šio svarbaus susirinkimo. Palikite visu skitus reikalus ant toliaus, o imkite tą darbą be kurio mes darbininkai negalime ilgiau būti. Mes nenorime būti amžiais vergais. Tai-gi malonūs broliai ir sesutės stokime į bendrą darbą, o viskas bus laimėta. Vienybė — galybė. Bus renkama nauja valdyba ant 1922 m. ir kitokių gerų nutarimų. Kuomet visi susirinksime, tai bus ir iš ko naują valdybą rinkti. Žinome gerai, kad nuo valdybos priklauso didžiausias veikimas. Kviečiame ir tuos darbininkus ir darbininkes, kurie dar nepriklauso prie LDS. Ateikite ir prisirašykite. Gera darbininkiška organizacija kaip LDS., yra tai nesugriaunama darbininkų tvirtovė. Prigulėti prie LDS. yra garbė, nes ir Lietuvoje toki pat organizacija Lietuvos Darbo Federacija stovi pirmoje vietoje.

Senos Valdybos Narys.

RENGKITĖS.

Apie 10 d. sausio į Naująją Angliją atvažiuoja brangus svečias M. BAGDONAS, Lietuvos Darbo Federacijos įgaliotinis ir Lietuvos Steigamojo Seimo narys.

LDS. Naujosios Anglijos Apskritis pasinaudodamas proga rengia prakalbų maršrutą.

Tad gerb. šio apskričio LDS. kuopos ir tų kolionijų veikėjai, kur dar kuopų nėra pasirūpinkite paskirtoje dienoje surengti prakalbas.

LDS. kuopoms ir tų kolionijų veikėjams, kurie patįs negalės apsimokėti už svetainę ir už išgarsinimą apmokės apskritys.

Tik pasidarbuokite, kad iš šio maršruto turėjus kogeriausias pasekmes. Apart gerb. svečio M. Bagdono, kalbės vienas iš LDS. Centro. Užtikrinam, kad prakalbos bus naudingos, tik reikia prie jų kosmarkiausia rengtis.

LEWISTON, ME.
19 d. sausio.

RUMFORD, ME.
20 d. sausio.

LOWELL, MASS
21 d. sausio.

NASHUA, N. H. —
22 d. sausio, 1:30 val. po pietų.

MANCHESTER, N. H. —
22 d. sausio 6:30 val. vakare.

LAWRENCE, MASS. —
23 d. Sausio

HAVERHILL, MASS. —
24 d. sausio.

HUDSON, MASS. —
25 d. sausio.

WORCESTER, MASS. —
26 d. sausio.

FITCHBURG, MASS. —
27 d. sausio.

GREENFIELD, MASS. —
28 d. sausio.

ATHOL, MASS. —
29 d. sausio, 7:30 v. vak.

GARDNER, MASS. —
Sausio 29 d. 1:30 v. po pietų.

WESTFIELD, MASS. —
30 d. sausio

Su visais marškruto reikalais kreipkitės pas LDS. Centro Raštinę, **366 Broadway, Boston Mass.**

LDS. N. A. Apskričio Valdyba
Pirm. V. Kudirka
Rašt. A. Navickas.

CHESTER, PA.

LDS. 10 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyk nedėlioj, 22 d. sausio, paprastoj vietoj 622 Morton Ave., 2:30 val. po pietų. Visi nariai malonėkite pributi paskirtu laiku, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. Atsivesdkite naujų narių.

CUMBOLA, PA.

LDS. 88 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks nedėlioj, 22 d. sausio, paprastoj vietoj, ir paprastame laike. Visi nariai malonėkite pributi, nes turime daug svarbių reikalų aptarti. Taip-gi atsivesdkite ir naujų narių.

VIETINĖS ŽINIOS.

KONFERENCIJA.

So. Bostono lietuvių veikėjų konferencija nuo visų srovių įvyks pėtnyčioj, sausio 20 d. š. m. LDS. name, ant antro aukščio, kambaryje No. 3 8 val. vakare. Konferencijos tikslas susitarti bendrai rengtis prie apvaikščiojimo Lietuvos Neprigulmybės šventės vasario 16 d.

Tikimės, kad srovių veikėjai susitars ir bendrai apvaikščios tą dieną koiškilmingiausia.

PRANEŠIMAS.

Priešmetinis Lietuvos Vyčių Conn. apskričio suvažiavimas šaukiamas Hartfordan, Conn. sausio 29 d., 1922 m. Posėdis įvyks bažnytinėje svetainėje, 41 Capitol Ave. Bu srenkama apskričio valdyba šiems metams, delto visos kuopos prašomos atsiųsti kodaugiausia atstovų.

Marijona Labeckaitė,
L.V. Conn. Apskr. rašt.

PRAMOGA

Draugyste Šv. Jono Evangelisto laikys savo baliu George Washington Dienoje vasario 22 diena 1922, salėj 492 E. 7th. str. Pranešam visom Draugijoms kad tą dieną nerengtų. Antras mėnuo kai nutarta rengti šitas balius.

Komitetas.

EINA APTEKORYSTĖS KURSĄ.

Kazys Jonaitis iki šiol gyvenęs Worcesteryje ir dirbęs aptiekoje, atvyko Bostonan baigti aptiekorystės mokslą.

SUSIRINKIMAS

Nepaprastas Susirinkimas Šv. Petro parapijos Ferų komisijos įvyks 20 d. Sausio bažnytinėj svetainėj po pamaldų vakare. Visi darbuotojai fėruose malonėkite atsilankyti, nes daug yra svarbių dalykų aptarti.

Kviečia Ferų Valdyba.

PRANEŠIMAS.

Šv. Petro Bažnytinio choro nariai(ės) malonėkite visi reguliariai lankyti repeticijas, nes patis žinot gerai kad rengiamė prie statymo Operetės 'Išeivis'' vasario 26 d. 1922 m., tad gi stokim visi prie darbo. Taip gi ir visuomene ne pamirškitė virš mineto vakaro skaitlingai atsilankyti.

Kviečia Visus
Choro Valdyba.

KAS NORITĖ ŽINOTI?

Jei kas norite žinoti apie Komunistu Tiksla, Žiemos Gegužinė, apie Parsidavėlius, "Vanago Tėva, kuris norėjo pasiimti svetimų lašinių gabalą, (atsiprašau aš norėjau pasakyti Bendrovės lotus) ir Katras Didvyri, kreipkitės į "Perkūno" Redakcija prisiųsdami 15 c. Perkūnui ant gelžkelio tikieto.

"PERKŪNAS"
366 Broadway, Boston 27, Mass

SUSTOK IR SKAITYK!

Jei nori sužinoti apie įvairius pasaulio atsitikimus, skaityk laikrašti "Perkūną." Kad visi tavo namai butų linksmi parsitrauk viena numeri, o nesigailėsi.

Jeigu nenori nusidėti Perkūnui dievaičiui tai užsirašyk sau, draugams, arba užrašyk į Lietuvą savo giminims, kaipo Kalėdų dovaną. Kainą metams $1.50; pusė metų 85 centai.

"PERKŪNAS"
[illegible] Broadway,
Boston 27, Mass.

Kovos 20 d. 1920 m. įvyko senos lietuvių svajonės — Didžiosios ir Mažosios Lietuvos susijungimas.

MIESTO DARBAS DAUG BRANGESNIS.

Chicago. — Miestas buvo įsitaisęs už $2.700.000 taisymo dirbtuves. Dabar jos uždarytos. Aldermanų komisija ištyrė, kad tose dirbtuvėse padarytas darbas 300 nuoš. brangiau atseina, negu privatinių kompanijų dirbtuvėse. Komisija nurodė daugeliu faktų, kad taip yra. Nurodė, kad miesto dirbtuvėj padaryti policijos varpą atseidavo $80, o privatinės kompanijos tokius pat varpus padaro po $8 ar $10. Nurodė toliau, kad šeši nedideli automobiliai buvo taisomi miesto dirbtuvėj ištisus metus ir atsiėjo $5.113.-97. Tai du syk daugiau, negu atseina nauji tokie automobiliai.

SIŲS DELEGACIJĄ.

Berlin. — Vokietijos valdžia sutiko siųsti į valstybių ekonominę konferenciją Genoon delegaciją.

MES — KELIAUJANČIOS ŽVAIGŽDUTĖS.

Žmogaus siela yra Dieva atspindis. Ji panaši į maža, aiškų žiburėlį — žvaigždutę, kuri turi pereiti per nekurį plotą tamsybių. Tas tamsybių plotas yra žmogaus žemiškas gyvenimas. Žmogaus siela — žvaigždutė keliauja per tą tamsybių plotą ir jos uždavinys yra tas tamsybes kiek galima labiau nušviesti ir pačiai pereiti tamsybių ploto, tai yra žemiško gyvenimo sieną tokiai pat švariai ir aiškiai žibančiai kaip turi būti aiškus ir žibantis šviesa tikras Dievo atspindis.

Žmogaus uždavinys gyvenime yra — siekti prakilnumo gyvenimo kelionėj kad siela būtų vis graži ir prakilni ir spindėtų pavydalė aiškiausios žvaigždutės keliaujančios per gyvenimą, tai yra tamsybių plota.

Gyvenimas tikrai yra tamsybių plotas, nes jis stengias užtemdyti sielos — žvaigždutės šviesą, gyvenimas daro daug pinklių tam kad sielos — žvaigždutės negalėtų išlikti aiškiomis.

Kristus — Dievas sakė: "Tobulinkitės dvasioje, o atsieksite amžino ramumo — dangaus."

Žodžiu "tobulinkitės" Kristus pasake štai ką: "Jūs, keliaujančios per žemiško gyvenimo tamsybių plotą žmonių sielos — žvaigždutės, privalote netik išlikti tokiomis pat kokiomis į žemišką gyvenimą išėjot, bet turite dar įgauti aiškesnės šviesos, kad gyvenimo tamsybes visai išnaikinti." Žmogaus pareiga gyvenime — palikti kitiems kuo daugiau gero.

Vargo Poeta.

Kaunas. 15-IX-21.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

IŠ ST. SEIMO

151 posėdis 1921 Gruod. 16 d.

(Atsakymas į interpeliaciją del sulaikytų Joniškų vagonų.)

Min. Pirm. Grinius pabrėžia, kad pas mumis yra labai bloga yda: dеl vieno kito žmogaus prasižengimo, dalyką apibendrinti ir kaltinti visus ir visą. Protestuodamas prieš soc. de-ų atstovo Kairio kai kuriuos išsįtarimus, kuriais norima parodyti kad visa Valdžia ir valdininkai yra blogi, tvirtina, kad nežiūrint kai kurių netikslumų, kurie apsireiškia dažniausiai ne del blogos valios bet del nesugebėjimo, didžiulė valdininkų dauguma yra žmonės dori ir valstybingumo žvilgsniu neįtartini, ką jie priparodė net po kelis mėnesius algos negaudami ir vis gi kantriai nešdami sunkią naštą, kuri Tėvynę slėgė. Tikrina, kad Vyr. kaipo toki nieko nežinojo apie vežamuosius dalykus ir kad Lietuvos Vyriausybės nėra pareiga žinoti svetimų valstybių muitų įstatymų ir kas yra į kurią valstybę įvežti draudžiama, o kas nedraudžiama.

Atst. Tumenas (k. d.) sako kad Atst. Kairys kalbėdamas vadovavęsis vien širdies ir teisingumo motyvais, su faktina medžiaga visai nesiskaitydamas. Kai del siūlomos komisijos, tai ir jis pats jon įeiti sutiktu, bet tiktai tuomet kada Atst. Kairys jam įrodys kad teismas, kuriam yra bila tardyti ir sprensti pavesta, to padaryti nesugeba arba prasižengia su teise ir teisėtumu; kol tas neįrodyta, komisijos reikalingumo visai nematąs.

Toliau kalbėtojas stebisi kad interpeliantai nerado reikalingu kaipo medžiagą interpeliacijai sunaudoti žinias apie kontrabandą, kuri eina per sienas ir mano kad to nedarą vien del to kad tuo nebūtų galėję pasiekti to efekto, kurio tikėjosi pasiekti užsipuldami ant U. R. M-jos; del to interpeliantai nėko nesako apie kontrabandą (jiems žinomą) kuri vedama pirklių iš Novočernausko ir Želigovskio pusen. Neinterpeliuoja teipogi ponai socialdemokratai ir del tų 13 dėžių, kurios tam tikru laiku kuriuose, rodos, ir gi sacharinas buvo vežamas. (apie 700 kilogr.) įvažiavo Maskvon. Čia kalbėtojas ir dėžų NN. išskaičiuoja. Soc. Demokratai neramiai juda pasigirsta kiti šūkavimai, dešinei nusistebėjimas ir juokas. Pirmininkas Čapinskį ir Kairį kviečia prie tvarkos.

Baigdamas, kalbėtojas pareiškia kad jis, kaipo atstovaujantis tą visuomenės dalį, kurį, pirm negu ką smerkti reikalauja visuomet aiškiai prasižengimą priparodančias faktinos apkaltinamos medžiagos, kadą gi dar tokios nesurasta, tuo tarpu, nuo bet kokio smerkimo susilaiko.

Tuo tarpu, visa surinktoji faktinoji medžiaga tiek teparodo, kad įvyko negražus faktas, lygus tam kaip kad Atst. Čapinskis inteligentinėje draugijoje savo nosinę skepetaitę perdaug garsiai ją pavartojo, ir daugiaus nėko Kaip bus toliaus — pamatysime.

Del social. demokratų interpeliacijos tai ją palygina su viena bila, kurią jam kaipo juristu teko ginti, kur vienas asmuo rašė pats sau meilės laiškus, paskiaus juos skaitė ir kitiems rodė. Skirtumo tik tiek tesę kad ten buvęs liguistas apsireiškimas be blogos valios. (Juokas.)

Atst. Balys (s. l. d.) kritikuoja išviso U. R. M-jos diplomatinių kurjierių sistemą ir prikiša Vyriausybei nesiskaitymu su St. Seimo balsu, kur U. R. M-jos etatus svarstant buvo nurodoma į netikslumus, kurie gali prie panašių dalykų, kurie dabar įvyko, privesti.

Baigdamas reiškia vilties, kad teismas kaltininkus suras ir tinkamai nubaus.

Atst. Plečkaitis (s. d.) Kalba trukčiodamas ir labai susijudinęs, gina kad socialdemokratų frakcijos nei jai artimos kas sacharinо Maskvon nevežęs, ó jeigu ir vežė 13 dėžių, tai ten galėję būti maisto dalykai.

Atst. Čapinskis (s. d.) aiškina kas tai yra spekuliacija ir praneša kad jis dei spekuliacijos didelio pasibjaurėjimo neturįs; nes kiekviena prekyba ėsanti spekuliacija ir jis pat 99 nuošim. savo gyvenimo spekulioja. Reiškia Teismui nepasitikėjimo ir siūlo būtinai rinkti tardymo komisiją.

IRGI DARBAS.

— Ką tamsta veiki?
— Auginu barzdą...

VISUS SPAUDOS DARBUS SIŲSKITE Į "DARBININKĄ"

JEIGU NORITE, kad jūsų visi *SPAUDOS DARBAI,* pradedant nuo mažiausios *kortelės* ir baigiant didžiausia *knyga,* būtų atlikti: kuograičiausia, geriausia ir pigiausia, tai siųskite tik į "DARBININKĄ," o patirsite, kad čia netušti pasigyrimo žodžiai buvo jums rašyti, o vien tik tas, su kuo "Darbininkas" šiandie gali pasididžiuodamas tai padaryti. Del to, kad "Darbininkas" turi moderniškiausias visiems spaudos darbams mašinas, kokių nei viena Amerikos lietuvių spaustuvė dar neturi.

Tai-gi, visais spaudos reikalais visuomet kreipkitės į

"DARBININKĄ"

366 BROADWAY, BOSTON 27, MASS.

MOTINŲ MODERNIŠKOJI LOPSINĖ

"Cit neverki mano mažulėli — neraudok, aš tau duosiu BAMBINO čiučia-liulia."

Greičiau bėgki į aptieką ir nupirki 35c. bonką

BAMBINO
Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise

Arbatinis šaukštukas tuojaus pašalins kudikio vidurių diegimą ir į kelias valandas sutaisys vidurius ir galutinai pašalins užkietėjimą. **"Kudikiai mėgsta jį! Jie prašo daugiaus!"**

Motinos! Jeigu jųsų aptiekorius neturi jo, tai prisiųskite 40c. pašto markėmis tiesiog į

F. AD. RICHTER & CO., Borough of Brooklyn, New York.

Jis Turi Sveikatą, Tvirtumą ir Gyvumą ačiu Nuga-Tone

National Laboratory, Chicago.

"Šiuomi pranešu Tamstoms, kad išbaigę Nuga-Tone'ą, kurį man buvote prisiuntę, aš jaučiausi puikiai. Aš palitau diktas, mano svarumas padidėjo 25 svarais ir aš jaučiuosi toks tvirtas, kad aš galečiau pakelti viską. Aš siunčiu Jums savo fotografiją, kad Jus galėtumete pamatyti ir įsitikinti patys. Tariu Jums didelį ačiū, nes Nuga-Tone suteikė man naują gyvastį ir aš patariu jį visiems savo draugams". Andreas Lyvas, New York, N. Y.

P-nas Lyvas tikrai yra puikus vyriškumo pavyzdys! Pasižiūrėkite į jo standžius raumenis ir tvirtą griežtą jo veido pavidalą! Tai šitą Nuga-Tone padaro tūkstančiams silpnų, nervuotų, sunykusių vyrų ir moterų. Letuvinikai dabar visur vartoja šitą garsų nervus, kraują ir sveikatą duodantį vaistą. Nuga-Tone'ą stebuklingu sekmingumu. Tas lengvai išaiškinama, nes Nuga-Tone yra puikus maistas kraujui, kaulams ir nervams. Jis yra gausus Fosforu Nervams ir Geležia Kraujui. Jis daro tvirtus, patvarius nervus; gausų raudoną kraują ir pajiegius vyrus bei moteris.

Nuga-Tone paakstina, maitina ir stiprina visus gyvybinius organus. Jis įdeda gyvybę į kepenis, sustiprina vidurius taip, kad jie išeina tiksliai. Jis atgaivina inkstus, išvaro laukan nuodingas išmatas. Gazų, išpūtimo, negardaus kvapo ar apkloto liežuvio negali būti daugiau! Skausmai ir diegliai yra dingę! Nuga-Tone suteikia stebūklingą norą valgyti, gerą virškinimą, ištvermingus nervus ir sveiką gaivingą miegą. Nuga-Tone pagausina kraują, pagerina kraujo tekėjimą, įdeda sveikatos žėresį į veidus ir žibesį į akis! Jis padaro tvirtus standžius vyrus, sveikesnes ir gražesnes moteris. Nuga-Tone'e nėra jokių opiumo vaistų — jokių paprotį anklėjančių gyduolių. Jis yra sudėtas parankian pakelin. Jis yra cukrumi apvilktas, turi gardų skonį ir lengvas imti. Pabandyk. Patarsi imti jį visiems savo draugams, taip kaip p. Lyvas ir šimtai kitų graikų kad daro.

MUSU ABSOLIUTA GARANTIJA: Nuga-Tone'o kaina yra Vienas $1.00) Doleris bonkelei. Kiekvienoj bonkelėj yra Devynois dešimtis (90) Plokštelių, arba vienam pilnam mėnesiui gydytis. Galima nusipirkti šešios bonkelės, arba šešiems mėnesiams gydytis už Penkis ($5.00) dolerius. Vartok Nuga-Tone dvidešimtį (20) dienų; jei nebūsi patenkintas pasekmėmis, sugrąžink likusią pakelio dalį drauge su dėžute mums, o mes tuojaus sugrąžinsim pinigus. Čia Tamsta neprikiši nei cento. Mes rizikuojam. Nuga-Tone yra pardavinėjamas visų gerų aptiekininkų tomis pačiomis išlygomis ir ta pačia garantija.

Prisiųsk Mums Šitą Kuponą Siandien.
National Laboratory, L 604, 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Gerbiamieji:—Indedu čia ...., už kuriuos malonėkit prisių man.............
bonkeles Nuga-Tone'o.
Vardas ir pavardė..
Gatvė ir numeris, arba R. F. D.......................................
Miestas .... Valstija ....

BALTIJOS-AMERIKOS LINIJA 9 Broadway, New York, N.Y.

TIESI KELIONĖ Į **LIETUVA**

PER HAMBURGĄ PILIAVĄ ARBA LIEPOJŲ

VAŽIUOKIT VISI PARANKIU IR TIESIU KELIU.

Lietuviai važiuojanti į Piliavą aplenkia Lenkų juostą (karidorą)

VISA TREČIA KLESA PADALINTA Į KAM ant 2-jų, 4-rių, 6-šių ir 8-nių lovų

LITUANIA išplauks ....Vasario 1, 1922
POLONIA ....Vasario 22, 1922

TREČIOS KLESOS KAINOS:

Hamburgą $103.50, Piliavą $106.50, Liepojų $110.

Del laivakorčių ir žinių kreipkitės prie savo agento

VĖL NAUJAS

Smarkiai iš trenkė šio mėnesio "Perkūnas," su dideliais trenksmais. Visi skubikitės parsitraukti, nes vėliau neliks. Siųskite varda pavarde, antraša ir 15 centų ant tikieto

"PERKŪNAS"
366 Broadway, Boston 27 Mass.

CUNARD-ANCHOR

Didžiausi, Greičiausi Pasauly Laivai, Saunus Apsėjimas Su Keleiviais. Ten Yra Vietinis Agentas Jusų Mieste Ar Netoli Jo.

Į Lietuvą, Lenkiją, Ukrainą, Rusiją ir į visas Baltijos Valstijas per Hamburg'ą

SAXONIA ....Kovo 7
Cabin $130. 3-čia kl. $103.50. Taksų $5.
ASSYRIA (iš Boston'o)....Vasario 4
AQUITANIA ....Fasario 7
SATURNIA (iš Portland) Vasario 16
ALBANIA (tiktai Cabin) Vasario 18
AQUITANIA ....Vasario 7

Per Angliją ar Hamburgą į
Į Danzig'ą ir Hamburg'ą — $106.50.
Į Liepojų — $110.00. Taksų — $5.00

KAM KENTĖTI?

Raumatizmo, neuralgijos ir raumenų gėlimai greitai nustoja, jeigu patrini su

⚓ PAIN-EXPELLER ⚓
Vaizbaženklis užreg. S. V. Pat. Ofise.

Žiurėk, kad gautum tikrajį-garsujį per daugiau kaip 50 metų.

Reikalauk, kad turėtų Ikaro (Anchor) Vaizbaženklį.

Reikalavimai

Reikalavimų kainos 2c. už žodį už kiekvieną sykį.

PARSIDUODA GROSFRNĖ

LABAI GEROJE VIETOJE
58 H Street ir 78 Emerson Street

Biznis išdirbtas ir plačiai žinomas. Pats pragyvenau tame biznyje 7 metus, gi dabar moterei apsirgus toliau jau nebegaliu biznio varyti ir prižiūrėti. Parsiduoda ne brangiai. Norėdami platesnių informacijų, kreipkitės šiuo adresu

M. MORRISON,
58 H Street ir 78 Emerson St.
So. Boston, Mass.
Tel. 1232-M.

PARSIDUODA NAMAI.

TRIJŲ ŠEIMYNŲ MEDINIS NAMAS Brightone, turi but greitai parduotas. Namas yra su visais vėliausios mados įtaisymais, turi 17 kambarių, geso šviesa ir garinė šiluma. Randų neša $97 į mėnesį. Kaina $7,700.

TRIJŲ ŠEIMYNŲ MEDINIS NAMAS Dorchesteryje, turi but greitai parduotas. Priežastis pardavimo — savininkas nedirba antri metai, tai priverstas parduot. Nama sturi po 6 kambarius geso ir elektros šviesa, turi garinę šilumą ir randasi labai gražioj vietoje. Randų neša į mėnesį $100. Galima nupirkt su $2,000 inešimo.

Del aiškesnių žinių apie virš pamiėtus namus kreipkitės pas:

FELIX A. ZALIECKĄ,
414 Broadway, So. Boston, Mass
Tel. So. Boston. 2334.

Pajieškojimai

Paieškojimų kainos LDS. nariams ir "Darbininko" skaitytojams 1 sykį į metus už dyką, už 3 sykius $1.00. Prieteliams už 3 sykius $1.50.

Aš Juozapas Breiva, paieškau švogerių Valentų: Petro, Kazimiero ir Jono. Esu vedęs jųjų seserį Elzbietą Paeina: Kauno rėd., Panevėžio apskr. iš Kupreliškių. 20 metų kaip gyvena Amerikoje, Bostone. Jau 4 metai kaip nebesusirašome. Turiu labai svarbu reikalą prie jųjų, tad prašau atsišaukti greitai.

JUOZAPAS BREIVA,
3395 E. 12-th St., Cleveland, Ohio.

ŠV. KAZIMIERO R. K. DR-JOS VALDYBOS ANTRAŠAI SO. BOSTON, MASS.

PIRM. — Vladas Paulauskas,
90 B St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — V. J. Jakštas,
27 Story St., Boston 27, Mass.
PROT. RAŠT. — Antanas Janušonis,
1422 Columbia Rd.,
Boston 27, Mass
FIN. RAŠT. — Juozas Juška,
Merycliff Academy,
Arlinghton Heigths, Mass
IŽDININKAS — Leonas Švagždys,
111 Bowen St., Boston 27, Mass.
IŽDO GLOB. — J. Grubinskas,
3 Jay St., Boston 27, Mass. ir
Antanas Kmitas,
284 5-th St., Boston 27, Mass.
MARŠALKA — Povilas Laučka,
61 Story St., Boston 27, Mass.
DRAUGIJOS antrašas reikale:
492 E. 7-th St., Boston 27, Mass.
DRAUGIJOS susirinkimai laikomi kas antrą nedėldienį mėnesio 1-ą val. po pietų parapijinėj svetainėj, 492 E. 7-th St., Boston 27, Mass.

Tel. So. Boston 2488

DR. J. C. LANDŽIUS

LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Gydo aštrias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų. Egzaminuoja kraują, spjaudalus, šlapumą ir tt. savo laboratorijoj. Suteikia patarimus laiškais kitur gyvenantiems. Adresas:

506 BROADWAY,
SOUTH BOSTON, MASS.
Kampas G St. ir Broadway
VALANDOS: 9—11, 2—4, 7—9

16 METŲ SOUTH BOSTONE

DR. H. S. STONE

AKIŲ SPECIALISTAS
399A W. BROADWAY
VALANDOS: Nuo 9 r. iki 7 v. vak.

DR. PAUL J. JAKMAUH
(Jakimavičius)
509 EAST BROADWAY
TELEPHONE 502.

Tel. So. Boston 270

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėti ir lietuviškai.

OFFISO VALANDOS:
Rytais ik 9 val.
Po pietų 1 iki 3 val.
Vakarais nuo 6 iki 9

536 Broadway, S. Boston

F. J. KALINAUSKAS

ADVOKATAS
414 Broadway,
S. BOSTON 27 MASS.
Tel. S. B. 0441.
Antros lubos—Viršuj L. P. B-vės
GYVENIMO VIETA:
135 Rowe St., Auburndale, Mass.
Tel. W. Newton 1016—R.

DR. A. J. GORMAN

(GUMAUSKAS)

DANTISTAS

705 Main St., Montello, Mass.

(Kampas Broad St.)

Tel. Brockton 5112-W.

DR. F. MATULAITIS

GYDO VISOKIAS LIGAS
PRISKIRIA AKINIUS.
Valandos: 1—3 ir 7—8 P. M.
17 Milibury Street,
WORCESTER, MASS.

Tel. So. Boston 823.

LIETUVYS DANTISTAS
DR. M. V. CASPER
(Kasparavičius)

Laikinai perkėlė ofisą po No. 425 BROADWAY, So. BOSTON, MASS.

Ofiso Valandos:
Nuo 10 iki 12:30 ryte ir 1:30—6 ir 6:30—9 P. M.
Ofisas uždarytas subatos vakarais ir nedėliomis.

Bell Phone: Poplar 7545

ADOLPH F. STANKUS

TIKRAS LIETUVIS
GRABORIUS
1023 MT. VERNON ST.
PHILADELPHIA, PA.

D. L. K. Keistučio Dr-jos Valdybos Adresai, Boston, Mass.

PIRMININKAS — J. Adomavičius,
122 Bowen St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — Vincentas Zaleckas,
81 Mercer St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — Antanas Macejunas,
450 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — Juozapas Vinkevičius,
169 W. 6-th St., So. Boston, Mass.
KASIERIUS — Andriejus Zalieckas,
307 E. 9-th St., So. Boston, Mass.
MARŠALKA — Viktoras Zičkis,
209 E. Cottage St., Dorchester, Mass.

D. L. K. Keistučio dr-ja laiko mėnesinius susirinkimus gas pirmą nedėlienį kiekvieno mėnesio po No. 694 Washington St., Boston, Mass. 6-tą v. vakare. Ateidami drauge ir naujų narių su savim atsiveskite prie musų drjos prirašyti.

ŠV. JONO EV. BL. PAŠALPINĖS DR-STĖS VALDYBOS ADRESAI.

PIRM. — M. Zioba,
539 E. 7-th St., So. Boston, Mass.
VICE-PIRM. — P. Tuleikis,
130 Bowen St., So. Boston, Mass.
PROT. RAŠT. — K. Luinis,
47 Vale St., So. Boston, Mass.
FIN. RAŠT. — M. Šeikys,
127 Granite St., So. Boston, Mass.
KASIERIUS A. Naudžiunas,
16 Vinfield St., So. Boston, Mass.
MARŠALKA — Steponas Navickas.

Dr-ja laiko susirinkimus kas trečią nedėldienį kiekvieno mėnesio, 2-rą val. po pietų šv. Petro parapijos salėj 492 E. Seventh St., South Boston, Mass.